

ДЖОН УИНДЪМ УНА

Превод от английски: Албена Арнаудова, 1986

chitanka.info

За първи път чух за тази работа около Диксън от една делегация, която беше пристигнала от селцето Мембъри, за да ни помоли да се заемем с разследването на любопитните събития, станали уж там. Но може би най-напред трябва да обясня защо „нас“. Всъщност аз съм инспектор в Обществото за ограничаване малтретирането на животните — в район, който обхваща и Мембъри. Не си мислете, че съм чувствителен на тема животни. Просто имах нужда от работа. Един приятел, който е доста влиятелен в Обществото, ми намери тази длъжност и мисля, че я изпълнявам съвестно. Що се отнася до животните, някои от тях са ми приятни, точно както и хората. По това се различавам от моя колега Алфред Уестън — той обича (по-вярно обичаше) всички животни сляпо и всецяло. Алфред беше типичният пример на влюбен в безсловесните твари човек. Между него и животните винаги се пораждаше пълно привличане, поне от страна на Алфред. Не беше негова вината, когато животните не разбираха това; той се стараяше с всички сили. Самата мисъл за четири крака или пера като че го преобразяваше. Той ги обожаваше и отделно, и заедно, желаяше горещо да говори за тях и с тях, все едно че бяха най-скъпите му приятели.

Самият Алфред беше добре сложен, невисок мъж, който гледаше иззад тежките рамки на очилата със сериозност, която рядко се разсейваше. Различавахме се по това, че докато аз изпълнявах само задълженията си, той следваше призвание, вътрешен глас и влагаше в това цялото си сърце и развихрена фантазия. Ето защо далеч не мога да го нарека спокоен колега. През могъщия увеличител на неговото въображение всяко обикновено събитие ставаше сензационно и трагично. Когато Алфред чуеше например, че някой е бил конете си, в съзнанието му нахлуваха фрази за злодеи, варвари и зли демони в човешки образ. И всичко това за него беше толкова истинско, че жестоко се разочароваше, когато неизбежно откривахме първо, че историята е била силно преувеличена, и второ, че извършителят или е бил пийнал, или просто е изгубил самообладание.

Така се случи, че бяхме двамата в бюрото, когато пристигнаха пратениците от село Мембъри. Бяха доста повече от обичайните ни посетители и докато се скупчваха вътре, видях, че очите на Алфред се разширяват от предчувствие за нещо наистина добро — или ужасно, зависи откъде ще го погледнеш. Дори на мен ми се стори, че оттук

може да излезе някаква шумна история. Предчувствията ни се оказаха верни. Когато подредихме обърканите разкази, стигнахме до следното.

Рано миналата сутрин някой си Тим Даръл забелязал нещо на селската уличка. Гледката така го изненадала, че той надал вик, който изкарал всички по прозорците и вратите на къщите. Мъжете зяпнали, а повечето от жените са разпищели, когато видели двойката, застанала по средата на улицата. Най-доброто описание на тези същества, което можахме да измъкнем от посетителите ни, беше, че от всичко най-много приличали на костенурки, но доста странни костенурки, защото ходели прави на задните си крака. Изглежда са били високи около пет-шест фута. Овални черупки покривали телата им, не само на гърба, а и отпред. Главите били колкото нормална човешка глава, но нямали коса и повърхността им изглеждала рогова. Големи черни очи били разположени над някаква лъскава издатина, вероятно човка или нос. Но описанието дотук не включва най-тревожната характеристика, за която всички мнения бяха еднакви независимо от другите различия. От двете страни, там, където черупките се срещали, се подавали по една двойка човешки ръце.

Е, тук аз направих предположението, което би хрумнало на всеки — че това е било просто номер на двама веселяци, преоблечени, за да изплашат селото.

Делегатите обидено заявиха, че никой не би продължил този номер под пушечния огън, който старият Холидей открил. Той изстрелял половин дузина патрони, но те отскачали назад, а съществата изобщо не изглеждали обезпокоени. Поразтревожили се, когато хората започнали внимателно да излизат навън, за да ги разгледат отблизо. Създанията разменили помежду си нещо като грачене и побягнали, клатушкайки се като гъски. Половината село се отправило след тях. Те очевидно нямали представа накъде отиват и побягнали към блатистата местност близо до селото. Там изчезнали от погледите на хората.

След внимателно обсъждане жителите решили да се обърнат към нас, а не към полицията. В това нямаше нищо лошо, но, както им казах:

— Наистина не виждам какво очаквате да направим ние, след като съществата са изчезнали безследно.

— Още повече — добави Алфред, не особено силен в тактичността, — изглежда, трябва да направим доклад, че жителите на Мембъри са преследвали безмилостно две нещастни създания, каквито и да са били те, чак до смъртта им, без да се опитат да им помогнат.

Хората явно се пообидиха от това, но се оказа, че още не са свършили. Те проследили стъпките на съществата и изводът им бил, че не може да са дошли от другаде, освен от имението Мембъри Грейндж.

— Кой живее там? — попитах.

Казаха ми доктор Диксън. Живееел там от три-четири години. И това ни наведе на мисълта да потърсим съдействието на Бул Парсън. На мили наоколо всеки знаеше, че неговото основно занимание са работите на другите. Той ни разказа история, която, изчистена от детайлите и обстоятелствеността, се сведе до следното: една нощ се озовал около Мембъри Грейндж и имал късмета да разгледа новото крило на сградата, построено от доктор Диксън скоро след идването му. Дотогава за това място вече имало доста местни слухове и като видял светла пролука между пердетата, Бил се възползувал от случая.

— Казвам ви, там има нещо, което не е наред — разказваше той. — Първото, което видях точно на отсрещната стена, беше редица от клетки с големи дебели решетки. Така както падаше светлината, не можах да видя какво има вътре, но си мисля защо ли въобще ще са му нужни такива работи в дома му. А после, когато се надигнах по-нагоре, за да виждам по-добре, пред очите ми се разкри ужасяваща гледка, да, наистина беше ужасяващо!

Той спря и потръпна драматично.

— Е, какво беше? — попитах търпеливо.

— Беше... ами трудно е всъщност да се каже. Лежеше на някаква маса. Приличаше повече на бяла възглавница за прозорец, отколкото на каквото и да е друго, с изключение на това, че мърдаше. Нещо като бавно изтласкване на леки вълнички, ако въобще може да го разберете.

Не разбирах особено добре. Попитах.

— Това всичко ли беше?

— Не — заяви Бил, приближавайки се с наслада до кулминацията. — Голямата част от него въобще нямаше форма, но все пак не всичко — от всяка страна се подаваха по две ръце, човешки ръце...

* * *

Отървах се от депутацията, като им обещах, че ще се заемем с работата. Когато затворих вратата след последния от тях и се обърнах, усетих, че с Алфред не всичко е наред. Очите му блестяха диво зад очилата и целият трепереше. Предположих:

— Сигурно е по-просто, отколкото звучи. Или някой наистина си е правил шега със селото, или е имало някакви необикновени животни, които те са изопачили от многото приказки.

— Бяха единомдушни за черупките и за ръцете — две образувания, които са възможно най-несъвместими — каза Алфред уморено.

Трябваше да призная това. А ръцете бяха единствената подлежаща на описание черта на онова подобно на възглавница същество, което Бил беше видял в имението...

Алфред изброи още няколко причини, поради които мнението ми е грешно, и после замълча многозначително.

— Аз също съм чувал слухове за Мембъри Грейндж — каза той.

— Като например? — попитах.

— Нищо определено. Но ако ги съпоставиш всичките... Все пак няма дим без...

— Добре, нека чуя все пак — подканих го.

— Струва ми се — започна той с впечатляваща откровеност, — че сме по следите на нещо голямо. Много вероятно нещо, което най-накрая ще успее да вцепени съвестта на хората с истината за злодеянията, които се вършат под прикритието на науката. Знаеш ли какво мисля, че се прави под носа ни?

— Да чуя! — казах търпеливо.

— Мисля, че ще трябва да се занимаваме с човек, който е суперспециалист във вивисекцията! — каза той, като драматично размахваше пръст към мене.

Намръщих се.

— Май не те разбирам.

— Ха! — възкликна Алфред. — Имам пред вид, че сме изправени пред човек, който престъпва законите на природата, оскърбява божите твари, като необуздано изкривява формите на

животните до такава степен, че те стават неузнаваеми — разбъркано обясни той.

Тук вече започнах да добивам представа за същината на предлаганата от Алфред теория. Засмях се.

— Разбирам. Ти очакваш да отидеш в това имение и да бъдеш посрещнат от някой кон, който се разхожда на задните си крака и обсъжда времето, или може би се надяваш вратата да ти отвори някое свръхкуче и да попита за името ти. Да, наистина вълнуваща идея, Алфред. Но тук става въпрос за реалния свят. След като има някакви оплаквания, ще трябва да направим разследване, но ми се струва, старче, че ще си ужасно разочарован, ако мечтаеш да попаднеш в къща, пълна с отровни изпарения и с ужасяващите писъци на измъчвани животни. Хайде, остави това, Алфред. Слез на земята.

Но Алфред не можеше да бъде разубеден така лесно, фантазиите бяха важна част от живота му и въпреки че малко се раздражни от начина, по който разтълкувах източника на неговото вдъхновение, все пак не угасна. Вместо това продължи да премята въпроса в ума си, като прибавяше някои нови детайли.

— Защо костенурки? — чувах го да мърмори. — Изглежда много по-сложно да избереш влечуги.

Той помисли върху това за известно време, а после добави:

— Ръце, ръце с китки, длани и пръсти! Откъде по дяволите би могъл да вземе чифт ръце?

Докато обмисляше това, очите му се разшириха и възбудено заблестяха.

— Хайде, хайде! По-кратко! — посъветвах го аз.

И въпреки това работата наистина беше странна и тревожна.

Следващия ден следобед двамата с Алфред се озовахме пред външния портал на Мембъри Грейндж и дадохме имената си на човек с доста подозрителна външност, който живееше там и явно ревниво пазеше входа. Той поклати глава, за да ни покаже, че нямаме надежда да се доберем по-навътре, но все пак вдигна телефона.

Имах недостойното желание неговото обезкуражаващо отношение към нас да бъде основателно. Разбира се, не трябваше да изоставяме нещата, най-малкото за да успокоим жителите, но би ми се искало да има повече време, за да се поохлади Алфред. В момента вълнението и очакванията му бяха толкова големи. Виденията на По и

Зола са нищо в сравнение с продуктите на неговото въображение, когато е подпалено с подходящо гориво. Изглежда цяла нощ най-ужасяващи кошмари са прекосявали съня му и сега беше в настроение, при което фрази като „необуздани мъчения на нашите безмълвни приятели“, „пъклените владетели на ножа“ и „разтърсващите викове на потрепващи умиращи жертви“ — идваха на езика му автоматично. Ако не се бях съгласил да го придружа, той непременно щеше да отиде сам и вероятно щеше да направи някаква беля заради обвиненията в тежки телесни повреди, осакатяване и садизъм, с които несъмнено щеше да започне разговора.

Накрая все пак го убедих, че задачата му ще бъде майсторски да си отваря очите за повече доказателства, докато аз водя разговора. След това, ако не бъде удовлетворен, ще може да си каже своето. Можех само да се надявам, че ще е в състояние да устои на вътрешното си напрежение.

Пазачът затвори телефона и се обърна към нас с изражение на изненада:

— Каза, че ще се срещне с вас — промълви той, като че ли не съвсем сигурен, че е чул добре. — Ще го намерите в новото крило, в червено-кафявата част, ей там.

Новото крило, това, което Бил тайно разглеждал, се оказа много по-голямо, отколкото очаквах. Беше почти колкото самата къща, но имаше само един етаж. Докато се приближавахме, една от крайните врати се отвори и от нея излезе да ни посрещне висока, небрежно облечена особа с разбъркана брада.

— Господи! — възкликнах аз, като приближихме. — Значи затова успяхме да влезем толкова лесно! Нямах представа, че ти си този Диксън. Кой би помислил?

— Остави това — отвърна той, — но ти изглежда се занимаваш с учудваща за твоята интелигентност работа.

Спомних си за спътника си.

— Алфред, бих искал да те представя на доктор Диксън, някога беден разпоредител, който в училище се опита да ме научи на биология, а по-късно, поне според слуховете, наследник на милиони.

Алфред погледна с подозрение. Явно според него това беше неправилно — тенденция към приятелство с врага още при самото начало! Той кимна неприветливо, без да подаде ръка.

— Влезте! — покани ни Диксън.

Въведе ни в удобен работен кабинет, който изглеждаше като потвърждение на слуховете за неговото наследство. Настаних се в разкошен фотьойл и казах:

— Вероятно си разбрал от пазача, че сме нещо като официални посетители. Така че може би по-добре ще е да приключим деловата част, преди да отпразнуваме срещата ни. Ще бъде много мило да освободим приятеля ми Алфред от напрежението му.

Диксън кимна и хвърли поглед към Алфред, който нямаше намерение да направи компромиса да седне.

— Ще ти прочета оплакването точно както го получихме — казах аз и го направих. Когато стигнах до описанието на костенуркоподобните същества, той се отпусна облекчено и каза:

— Значи ето какво е станало с тях.

— Аха! — извика Алфред, като гласът му преминаваше към квичене от вълнение. — Значи признавате! Признавате, че сте отговорен за тези две нещастни създания!

Диксън го погледна учудено:

— Да, бях отговорен за тях, но никога не съм знаел, че са нещастни. Вие как разбрахте?

Алфред пренебрегна въпроса.

— Точно това ни трябва — изквича той, — да признае, че...

— Алфред — казах му аз хладно, — пази тишина и престани да танцуваш наоколо. Позволи ми да продължа.

Напреднах с още няколко изречения, но Алфред насъбираше все повече напрежение и не можеше да го задържи. Той изтърси направо:

— Откъде взехте ръцете? Само ми кажете откъде се появиха те? — попита той със смразяващ подтекст.

— Приятелят ти изглежда малко прекалено... м-м, драматичен — отбеляза доктор Диксън.

— Виж какво, Алфред — казах аз свирепо, — ще ме оставиш ли да довърша? Ще можеш да изложиш шантавата си теория след това.

Приключих с едно извинение, което ми се струваше нужно:

— Извинявай, че ти се натрапихме с всичко това, но нали виждаш как сме поставени. Когато ни се представят такива заявления, нямаме друг избор освен да разследваме. Очевидно това е нещо доста извън нормалните случаи, но съм сигурен, че ще можеш да ни го

обясниш задоволително. А сега, Алфред, струва ми се, че имаш да зададеш един-два въпроса.

Алфред скочи.

— Искам да узная смисъла, причината и техническото изпълнение на тези предизвикателства към природата. Настоявам да ми се обясни с какво право един човек може да се счита свободен да превръща нормални същества в неестествена подигравка с естеството.

Доктор Диксън кимна внимателно.

— Умно искане, въпреки че не беше много умно изразено — каза той. — Не одобрявам обаче свободната употреба на думите „Неестествен“ и „природа“. Бих посочил, че първата е вулгаризъм, който дори няма смисъл. Очевидно е, че ако нещо е било извършено, то в нечия природа е било да го направи, а в природата на материала е било да го приеме. Всички наши постъпки са само в границите на собствената ни природа — това е аксиома.

— Това бръщолевене няма да може... — започна Алфред, но Диксън продължи меко:

— Въпреки това ми се струва, че разбирам — вие мислите, че моята природа ми е подсказала да направя с даден материал нещо, което е в разрез с вашите предразсъдъци. Прав ли съм?

— Може да го назовете по хиляди начини, но аз го наричам вивисекция — каза Алфред, наслаждавайки се на думата като на хубава ругатня. — Вие може да имате разрешително. Но тук са се случвали неща, които се нуждаят от много убедителни обяснения, за да не предоставим работата на полицията.

Доктор Диксън кимна:

— Помислих си, че може да имате подобна идея, и ми се струва, че е по-добре да не го правите. Съвсем скоро аз самият ще разкрия всичко и то ще стане общоизвестно. Междувременно ми трябват два или три месеца, за да подготвя откритията си за публикация. Когато направя това, струва ми се по-добре ще разберете позициите ми.

Той спря, като замислено погледна Алфред, който нямаше вид на човек, склонен да разбере нещо. После продължи:

— Проблемът всъщност е в това, че не съм, както вие предполагате, присаждал, пренагласявал или изкривявал каквито и да е нови форми. Аз ги създавам.

В момента никой от нас двамата не можа да схване сериозността на тези думи, въпреки че Алфред помисли, че е разбрал.

— Ха! Може да си правите каламбури — каза той, — но все е трябвало да има някаква основа. Трябва да сте имали някакъв вид животни, за да почнете — и сте ги обезобразили злостно, за да създавате тези чудовища.

Но Диксън поклати глава.

— Не, изразих се съвсем точно. Аз създавам, а след това внасям някакъв вид живот в това, което съм създал.

Зяпнахме. Попитах неуверено:

— Сигурен ли си, че можеш да създадеш живо същество?

— Пфу! — изсмя се той. — Разбира се, че мога. И ти също, дори и Алфред, ако има женски екземпляр от своя вид. Това, за което ви говоря е, че мога да оживявам мъртвата маса, защото открих как да внеса, въведа в нея... м-м, всъщност да, силата на живота.

Дългата пауза, която последва, беше нарушена от Алфред:

— Не вярвам — каза той. — Не е възможно тук, в това забутано селце да сте открили загадката на живота. Само ни залъгвате, защото се страхувате какво ще направим.

Диксън се усмихна спокойно.

— Казах, че съм открил един вид живот и сила на живота. Може да има още дузина други, поне според това, което зная. Разбирам, че ви е трудно да повярвате, но в края на краищата защо не? Някой трябваше непременно да открие рано или късно някой от тях. Много повече ме изненадва, че точно този вид не е бил открит досега.

Но Алфред не можеше да бъде успокоен.

— Не го вярвам — повтори той, — нито някой друг би повярвал, освен ако не предоставите доказателства.

— Разбира се — съгласи се Диксън, — кой би го приел на доверие? Все пак ми се струва, че ако разгледате сегашните ми проби, в началото ще ви се сторят грубичко построени. Вашата приятелка природата създава прекалено много излишна работа, която може да се опрости. Ръцете, които толкова ви тревожат, наистина ако можех да получа истински ръце непосредствено след смъртта на притежателя им, щях да съм в състояние да ги използвам. Не съм сигурен обаче дали нямаше да е свързано с повече тревоги. Но така или иначе подобни неща не се намират лесно, а построяването на тези части

всъщност не е трудно — нужни са малко логика, инженерно мислене и химия. И досега е било възможно да се направи това, но без способ да се съживяват едва ли би имало нужда от тях. Някой ден те може би ще се изработват достатъчно прецизно, за да заместват загубени крайници, но дотогава ще трябва да се разработи сложна техника. А що се отнася до подозренията ви, мистър Уестън, че моите проби страдат, мога да ви уверя, че те са доста изнежени и разглезени, струваха ми много усилия и пари. И във всеки случай ще ви е трудно да ме обвините в жестокост към животно, за което никой никога досега не е чувал.

— Не съм много сигурен — каза Алфред сурово.

Бедният, помислих си, той беше прекалено стреснат от заплахата за неговата теория, за да може да разбере истинските мащаби на това, което Диксън ни говореше.

— Тогава може би една демонстрация — предложи Диксън. — Последвайте ме.

* * *

Подвигът на Бил с надничането ни беше подготвил за гледката на клетките със стоманени решетки, но не и за някои други неща — едно от тях миризмата. Доктор Диксън се заизвинява, докато ние се давехме и задушавихме.

— Забравих да ви предупредя да вземете нещо предпазно.

Стаята трябва да имаше сто стъпки на дължина и тридесет на височина. Явно Бил е видял много малко през пролуката между завесите. Гледах с удивление апаратурата, събрана там. Имаше съвсем груба подялба по секции — химия в единия ъгъл, тезгях и стругове в другия, отделно сложени група уреди и така нататък. В една от многото ниши атмосферата беше по-скоро като в ателие на скулптор — с матрици и отливки по масите. По-нататък видяхме операционна маса с комплекти инструменти. Очите на Алфред се разшириха при вида ѝ и лицето му се оживи от победоносно изражение. Имаше и големи преси, и електрически фурни, но повечето от приспособленията, освен най-простите, не ми говореха нищо.

— Няма циклотрон и електронен микроскоп, иначе от всичко по малко — казах аз.

— Тук грешиш. Ето там е електронният... Хей! Твоят приятел изчезна.

Алфред се беше приютил при операционната маса. Той втренчено и с напрежение я оглеждаше отвсякъде, явно с надеждата да открие петна от кръв. Отидохме към него.

— Ето едно от нещата, които така подпалват вашето страхотно въображение — каза Диксън. Отвори едно чекмедже, извади ръка и я постави на масата. — Погледнете това.

Нещото беше восъчно жълто. По форма доста наподобяваше човешка ръка, но когато го погледнах отблизо, видях, че е гладко, без линии и грапавини и няма нокти.

— На този етап изобщо не си струва да му се обръща внимание — каза Диксън, като ме наблюдаваше.

Не беше дори цяла ръка, свършваше някъде между лакътя и рамото.

— Какво е това? — попита Алфред, сочейки подаващата се метална пръчка.

— Неръждаема стомана — отвърна му Диксън. — Става по-бързо и по-евтино, отколкото ако правя матрици за отливане на кости. Когато мина към стандартизация, може би ще започна с пластмасови кости — добре е да се намалява теглото.

Алфред изглеждаше разтревожен и разочарован — тази ръка очевидно не беше резултат от вивисекция.

— Но защо ръка? И защо всичко това? — попита той, като жестът му се отнасяше за цялото помещение.

— По реда на въпросите: ръка, защото това е най-полезният инструмент, създаван някога, и аз, естествено, не бих могъл да измисля по-добър. А „всичко това“ е защото след като веднъж открих основната тайна, реших да създам като доказателство идеалното същество, или поне нещо толкова близо до него, колкото позволява нашият ум на смъртни. Костенуркоподобните създания бяха ранен етап. Те имаха достатъчно мозък, за да живеят и да си създадат рефлексии, но не и за съзидателна мисъл. Тогава още не беше нужно.

— Искаш да кажеш, че твоето „идеално същество“ притежава съзидателна мисъл? — попитах аз.

— Нейният мозък не е по-лош от нашия, дори малко по-обхвaten — каза той. — Въпреки че тя има нужда преди всичко от опит, образование. Но тъй като мозъкът е вече напълно развит, тя успява много по-бързо, отколкото би могло едно дете например.

— Може ли да го... да я видим? — попитах.

Диксън въздъхна със съжаление.

— Всеки иска да скочи направо на крайния резултат. Добре. Но най-напред ще имаме малка демонстрация — страхувам се, че твоят приятел все още не е убеден.

Заведе ни до хирургическите инструменти и отвори един добре защитен шкаф. Оттам извади някаква безформена бяла маса, която постави пред нас. После я закара към електрическата апаратура. Под бледото нагънато нещо видях да се подава ръка.

— Господи! — възкликнах. — Възглавницата е с ръце!

— Да... не е напълно погрешно. Всъщност този малък приятел е моят главен помощник. Той има всички необходими части — храносмилателни, съдови, нервни, дихателни. На практика може да живее. Но това не е особено вълнуващо съществуване — той е нещо като опитен модел, на който изпробвам новооткритите части.

И докато се занимаваше със свързването на уредите, добави:

— Мистър Уестън, ако имате желание да разгледате пробата, за да се убедите, че не е жива в момента, заповядайте.

Алфред се приближи до бялата маса. Загледа я втренчено през очилата си с видимо отвращение. Побутна я с пръст.

— Значи основата е електрическа? — попитах аз.

Диксън взе бутилка с някаква сива отвара и отмери малко в стъкленица.

— Би могло. От друга страна, може да е и химична. Едва ли мислиш, че ще ти издам всичките си тайни, нали?

Когато свърши приготовленията си, той каза:

— Доволен ли сте, мистър Уестън? Не бих искал да ме обвините после, че съм ви показал фокуснически номер.

— Не изглежда живо — каза предпазливо Алфред.

Гледахме как Диксън прикрепи към нещото няколко електрода. След това внимателно избра три места на повърхността и инжектира в тях със спринцовка някаква бледосиня течност. После го напръска с

два различни пулверизатора. Най-накрая бързо настрои няколко ключа в апарата.

— Сега — каза той с тънка усмивка — ще почакаме пет минути, които може да използвате, като обмислите кое от действията ми беше нередно.

След три минути нещото започна слабо да пулсира. Постепенно движението се усили, докато прерасна в леко и ритмично полюляване. Нещото се прегъна на половина на една страна, като подаде ръката, скрита доскоро под него. Видях как пръстите се стегнаха и опитвах да хванат гладкия край на масата.

Струва ми се, че изкрещях. Докато не го видях, не бях в състояние да повярвам, че може да стане. Сега разбирах смисъла на всичко и той ме зашемети. Сграбчих ръката на Диксън.

— Човече! Ако би могъл да направиш това с мъртво тяло...

Но той поклати глава.

— Не, не става. Пробвал съм. Сигурен съм, че мога да предизвикам този вид живот, поне така мисля... Но някакси той е различен от нашия. И аз не го разбирам съвсем...

Различен или не, знаех, че вероятно гледам семето, от което щеше да се роди революция с възможности извън границите на въображението...

И през цялото време този глупак Алфред продължаваше да се вре около нещото, за да се убеди, че няма нито разни огледала, нито скрити конци.

Получи си заслуженото, когато двеста волта удариха пръстите му.

* * *

— А сега — каза Алфред, когато се убеди, че са изключени поне видимите форми на измама — сега бихме искали да видим това „съвършено създание“, за което говорехте.

Той явно все още беше безкрайно далече от каквото и да е разбиране на чудото, което току-що беше видял. Оставаше си убеден, че е извършено някакво нарушение и имаше намерение да открие улики, които да го причислят към съответната категория.

— Добре — съгласи се Диксън. — Между впрочем наричам я Уна. Нито едно име, което ми хрумна, не беше подходящо, но тъй като е първата и единствената от този вид, казвам ѝ Уна.

Заведе ни до последната и най-голяма клетка. Като застана недалеч от решетката, извика отвътре обитателя.

Не зная какво съм очаквал да видя, нито пък на какво се надяваше Алфред. Но и на двама ни спря дъхът, когато видяхме това, което се заклатушка към нас. „Съвършеното създание“ на Диксън беше по-ужасяваща гротеска от всичко, което някога съм си представял насън или наяве.

Представете си, ако можете, тъмна конична черупка от леко блестящ материал. Закръгленият горен край на конусовидната фигура беше на около шест стъпки над земята, основата ѝ около четири фута в диаметър и цялото нещо се крепеше на три къси цилиндрични крака. Имаше четири ръце, подобия на човешки, подаващи се по средата от двете страни. Очите, разположени на около шест инча под върха, ни гледаха сурово изпод рогови клепачи. За момент се почувствувах близо до истерията.

Диксън погледна нещото с гордост.

— Имаш посетители, Уна — каза му той.

Очите се обърнаха към мен, после към Алфред. От някакъв невидим източник се разнесе дълбок кънтящ глас.

— Най-последно! От толкова време те моля за това.

— Господи! — каза Алфред. — Това ужасно нещо може да говори?

Изпитателният поглед падна върху него.

— Този става. Харесват ми стъклените му очи — промърмори гласът.

— Тихо, Уна — каза Диксън. — Това не е каквото мислиш. — Трябва да ви помоля — обърна се той към нас, но гледаше само Алфред — да сте много внимателни с думите си. Уна естествено не притежава обикновения жизнен опит, но тя има ясно съзнание за своята необикновеност и за някои физически превъзходства. С малко сприхав характер е и няма нищо да спечелите, ако я обиждате. Естествено е в началото да намерите външността ѝ изненадваща, но ще ви обясня всичко.

В гласа му се прокрадна лекторска нотка.

— След като открих моя начин на оживяване, първото ми намерение беше да създам приблизително антропоидна форма. Но после, като поразмислих, реших да не вървя по пътя на буквалната имитация. Прецених, че подходът ми трябва да е функционален и логичен, за да подобри някои черти, които ми се струваха недобре измислени у човека и другите живи същества. По-късно се оказа необходимо да направя някои изменения по технически причини. Но така или иначе най-общо Уна е резултатът на това мое решение.

Той спря, като гледаше нежно чудовището.

Известно време Алфред не направи никакъв коментар. Той продължаваше да гледа втренчено съществото, което все още държеше погледа си върху него. Можеше да се види как той с всички сили кара своята по-добра природа да преодолее предразсъдъците си. Сега компаньонът ми благородно се издигна над предишните си забележки.

— Не ми се вижда редно да се държи толкова голямо животно в такова ограничено пространство — обяви той.

Един от роговидните клепачи прищрака, докато мигаше.

— Той ми харесва. Има добри намерения. Ще свърши работа — избоботи силният глас.

Алфред клюмна. След дългия си опит на покровителствуването на безсловесни приятели за него беше доста обезкуражаващо да стои пред създание, което не само че говореше, но и явно имаше желание да го покровителства. Той отвърна неспокойно на погледа ѝ.

— Вероятно първото нещо, което ще ви стъписа — продължи Диксън, — е фактът, че Уна няма строго отделена глава. Това беше едно от първите ми подобрения — нормалната глава е твърде уязвима. Естествено, очите трябва да са високо, но няма никаква нужда главата да е прикрепена отделно. Но като елиминирах главата, трябваше да имам предвид погледа. Затова ѝ дадох три очи — две от тях виждате сега, а другото е отзад, на гърба, въпреки че честно казано тя няма гръб. Така за нея е лесно да вижда във всички посоки без сложното устройство на нашата полуподвижна глава, формата ѝ дава почти пълна сигурност, че какъвто и да е падащ или хвърлен предмет ще се плъзне по добре укрепената пластмасова черупка. Но въпреки това ми се стори най-разумно да разположа мозъка на възможно най-защитеното място, затова съм го сложил там, където вероятно

очаквате, че е стомахът. Така бях в състояние да поставя стомаха по-високо и си позволих по-удобно разположение на вътрешностите.

— Как яде? — попитах аз.

— Устата ѝ е от другата страна — отвърна той кратко. — Наистина трябва да призная, че на пръв поглед наличието на четири ръце може да създаде впечатление за разточителност. Но ръката е съвършен инструмент — ако е с подходяща големина. Така че може да погледнете — при Уна горният чифт ръце са деликатни и фино излети, а долните са големи и мускулести. Може би ще ви е интересен и начинът, по който диша. Използувал съм принципа на протока. Тя поема въздуха тук, а издишва ето тук. Съгласете се, че подобрението е наистина уместно в сравнение с нашата доста противна система. А колкото до общия вид, за съжаление тя се оказва значително по-тежка, отколкото очаквах — някъде около тон, и за да задържа тази цифра, трябваше малко да поизменя оригиналния план. Преконструирах краката по модела на слонските, за да разпределя тежестта, но се страхувам, че решението не е особено задоволително. При по-нататъшните модели ще се наложи да се намали теглото...

— Извинявай — прекъснах го аз, — но нещо не разбирам добре как е точно с тази пластмасова черупка и кости от стомана.

— Това е само въпрос на баланс на жлезите. Може би не съм постигнал още най-доброто. Ако се опита по партогенните линии... Както и да е, ето я нея. И съм ѝ обещал другар. Знаете ли, струва ми се вълнуващо предположението...

— Той ще свърши работа — прекъсна го боботецият глас на съществото, което продължаваше да се взира в Алфред.

— Да, да — отвърна разсеяно Диксън, — Уна никога не се е виждала и не знае как изглежда. Може би мисли, че...

— Зная какво искам — каза дълбокият глас натъртено. — Искам...

— Добре де — прекъсна я той. — Ще ти обясня по-късно.

— Но аз искам... — продължи гласът.

— Ще млъкнеш ли! — изкрещя гневно Диксън.

Съществото издаде глух звук на протест, но престана.

Алфред се изправи с изражението на човек, който след дълго консултиране с принципите си е принуден да говори.

— Не мога да одобря това — обяви той. — Съгласен съм, че това е ваше създание, но веднъж вече създадено, то според мен има право на същите предохранителни мерки като всяко друго безсловесно... хм, всяко друго същество. Не казвам нищо за начина, по който сте приложили откритието си, но просто ми се струва, че сте се държал като безотговорно дете, развихрило се с глина за моделиране. Направили сте безбожна — използвам думата съвсем съзнателно — безбожна каша, чудовище, перверзия. Но все пак не казвам нищо за това. Казвам обаче, че съществото тук може да се разглежда само като неизвестен досега вид животно. Имам намерение да докладвам, че по моето мнение на професионалист, то е държано в твърде малка клетка и без нормалните възможности за движение. Не съм в състояние да преценя дали е хранено добре, но лесно е да се види, че нуждите му не се задоволяват. Вече два пъти то се опитва да каже какви са те, а вие го прекъсвате.

— Алфред — намесих се аз, — не ти ли се струва, че може би... — но бях прекъснат от Уна.

— Мисля, че е чудесен! И как само бляскат стъклените му очи! Искам го! — и тя въздъхна така, че подът завибрира. Звукът наистина беше много жален и едностранчивият ум на Алфред се спря на това като на допълнително доказателство.

— И това ако не е оплакване на едно нещастно създание — каза той, като се приближи към клетката, — значи аз никога...

— Внимавайте! — извика Диксън, като скочи напред.

Една от ръцете на съществото се протегна устремно през решетката. В същия миг Диксън хвана Алфред за раменете и го дръпна назад. Парче плат и три копчета паднаха върху линолеума.

— Уф! — въздъхна Диксън.

За пръв път Алфред изглеждаше малко озадачен.

— Какво... — започна той.

Дълбок и застрашителен звук от клетката заличи останалите му думи.

— Дай ми го! Искам го! — гневно боботеше гласът.

И четирите ръце сграбчиха решетките. Две от тях разтърсваха свирепо вратата. Очите отпред бяха неотклонно фиксирани върху Алфред. Той явно показваше вече признаци на преориентиране на възгледите си.

— Тя... то..., ъ-ъ, да не би... — започна недоверчиво той.

— Дайте! — повтаряше Уна, тъпчейки от един крак на друг, което почти разклати зданието.

Диксън гледаше творението си замислено.

— Чудя се... чудя се дали пък не съм малко прекалил с хормоните? — промърмори неуверено той.

Алфред започваше да разбира ставащото. Той отстъпи малко назад. Това движение обаче нямаше положителен ефект върху Уна.

— Дайте ми го! Дайте! Дайте!

Звукът наистина беше заплашителен.

— Не бихме ли могли по-добре... — предложих аз.

— Може би при тези обстоятелства... — съгласи се Диксън.

— Да! — каза Алфред решително.

При височината, на която Уна говореше, доста трудно беше да се различат някакви нюанси на чувството. Звукът, който разтърсваше прозорците зад нас, докато се придвижвахме към изхода, можеше да изразява и гняв, и страдание, или и двете.

— Алфред! — носеше се гласът като неутешима песен на тръба.
— Искам Алфред!

Последва силен удар, от който решетките издрънчаха и зданието се разтресе. Огледах се назад и видях Уна да се отдалечава в дъното на клетката си с явното желание за нова атака. Затичахме към вратата. Алфред пръв мина през нея. В другия край на стаята се чу трясък като от гръмотевица. Докато Диксън затваряше вратата, зърнах Уна да се носи на свобода с парчета от решетката и мебелировката по нея.

— Мисля, че ще имаме нужда от помощ — каза Диксън.

Малки капчици пот блестяха по челото на Алфред.

— Не ви ли се струва, че по-добре ние да... — започна той.

— Не! — каза Диксън. — Ще ви види през прозореца.

Той ни въведе в голяма всекидневна и се приближи към телефона. Повика спешно пожарната команда и полицията.

— Не мисля, че можем да направим нещо преди те да дойдат — каза той, като сложи обратно слушалката. — Лабораторното крило вероятно ще я задържи, след като вече не я измъчват.

— Измъчват! Бих искал... — започна да протестира Алфред, но Диксън продължи.

— За щастие оттам, където беше, тя не можеше да види вратата. Всъщност тя няма представа за функциите и значението на вратите въобще. Най-много ме тревожат щетите, които прави там вътре. Чуйте само!

Вслушахме се за известно време в приглушените звуци, които напомняха трошене, разбиване, съдиране. Между тях понякога се прокрадваше тъжно двусрично бучене, което напомняше думата „Алфред!“ Изражението на Диксън ставаше все по-страдалческо, докато шумът продължаваше с неотслабваща сила.

— Всичките ми записки! Цялата ми работа за години е там вътре — каза той горчиво. — Вашето общество ще трябва доста да заплати, предупреждавам ви, но... това няма да ми възстанови записките. Тя беше абсолютно кротка, докато твоят приятел не я раздразни, никога не съм имал никакви тревоги с нея.

Алфред започна пак да протестира, но беше прекъснат от звука на нещо много масивно, прекатурено с убийствен трясък, последван от звук като от водопад, явно течност се изливаше от счупен съд.

— Дайте ми Алфред! Искам Алфред! — настояваше гръмливият глас.

Алфред се понадигна, после възбудено седна отново на ръба на стола. Очите му нервно шареха насам-натам. Забелязах, че е склонен да си загризе ноктите.

— Аха! — възкликна Диксън така внезапно, че ни стресна и двамата. — Да, това трябва да е! Трябваше да изчисля количеството на хормона в зависимост от цялото тегло, включително черупката. Разбира се! Какъв нелеп пропуск. Тц-тц! Трябваше да се придържам към оригиналната партоге... Божичко!

Трясъкът, който предизвика това възклицание, ни изправи и тримата на крака и ни накара да погледнем през вратата. Уна беше открила изхода от крилото и беше преминала през него като булдозер. Вратата, рамката и част от стената бяха отнесени заедно с нея. В момента тя тъпчеше в хаоса. Диксън не се поколеба.

— Бързо! Нагоре по стълбите — това ще я затрудни! — каза той.

В този миг Уна ни зърна и издаде бумтящ звук. Спринтирахме през залата към стълбището. Подвижността беше единственото ни предимство. Товар като нейния изискваше доста време, за да бъде задвижен. Побягнах нагоре по стълбите, следван непосредствено от

Диксън и, така поне мислех, от Алфред. Но тук не бях съвсем прав. Не зная дали Алфред за момент се е вцепенил или се е пипкал по пътя, но когато бях горе и се обърнах, видях го изкачил само няколко стъпала, а Уна беше след него.

Все пак Алфред напредваше. Но Уна също. Може би не беше виждала дотогава стълби и не знаеше предназначението им, но се зае енергично с тях. Дори успя да мине пет-шест стъпала преди те да се срутят под нея. Алфред, който дотогава беше изминал вече половината път, почувствува стълбите да се сричат под нозете му. Той изгуби равновесие и извика. После, като яростно се опитваше да се вкопчи във въздуха, падна назад.

Уна го обхвана и с четирите си ръце.

— Каква координация! — промърмори зад мен с възхищение Диксън.

— Помощ! — проблея Алфред. — Помощ!

— О-о — избоботи Уна в диапазона на дълбоко задоволство.

Тя отстъпи малко назад, като под краката ѝ хрущяха греди.

— Дръжте се спокойно! — Диксън посъветва Алфред. — Не правете нищо, което може да я стресне.

Алфред, прегърнат от три ръце и нежно гален от четвъртата, не успя да отговори. Трябваше да преценим ситуацията.

— Е, трябва да направим нещо — казах аз. — Не можем ли да я съблазним някак?

— Трудно е да се знае какво би разсеяло един женски екземпляр в момента на такъв триумф — отбеляза Диксън.

Уна започна нещо като... хм, ако можете да си представите как би тананикал доволно един слон.

— Помощ! — изкрещя пак Алфред. — Тя... о!

— Спокойно, спокойно! — повтори Диксън. — Вероятно няма истинска опасност. В края на краищата тя е най-вече бозайник. Ако беше например някакъв друг вид, да речем като женски паяк...

— Не би ми се искало тя да има представа какво би направил женски паяк в такъв момент — казах аз. — Няма ли любима храна или нещо друго, с което да я изкушим?

Уна люлееше Алфред с трите си ръце и го мушкаше с показалеца на четвъртата. Алфред се съпротивляваше.

— По дяволите! Не можете ли да направите нещо? — попита той.

— О, Алфред, Алфред! — каза тя укорително с леко ръмжене.

— Е — промърмори Диксън, — може би ако имахме сладолед...

Чухме отвън шум на мотори. Диксън изтича бързо през площадката на стълбището. Чух го как през прозореца обяснява на хората отвън каква е ситуацията. След това се върна, придружен от пожарникар и полицаи. Когато погледнаха надолу към залата, очите им се закръглиха.

— Това, което трябва да направим, е да я заобиколим, без да я плашим — обясняваше Диксън.

— Да обградим това? — попита полицаят. — Какво е то по дяволите!

— Сега няма значение — отвърна Диксън нетърпеливо. — Въпросът е да спуснем няколко въжета към нея от различни страни...

— Помощ! — закрещя Алфред. Той се мяташе диво, а Уна го притисна близо до черупката си и се засмя закачливо. Наистина вцепеняващ звук. Той явно потресе и пожарникарите.

— Но за бога... — започна един от тях.

— Побързайте — каза му Диксън. — Можем да спуснем първото въже оттам.

Те и двамата се отдалечиха. Офицерът започна да дава инструкции на другите долу, но явно му беше доста трудно да изясни какво иска. Така или иначе и двамата скоро се върнаха с навито въже. Пожарникарят наистина беше добър. Направи сръчно примка и я спусна съвсем точно. Тя се озова около черупката под ръцете — така че да не може да се плъзне. После я затегна около централната колона на извитите стълби.

Уна все още беше заета само с Алфред. Звукът, който издаваше, беше нещо, наподобяващо мъркащ хипопотам. Предната врата тихо се отвори и се показаха лицата на пожарникари и полицаи — всичките с увиснали от изненада челюсти. След миг и от всекидневната надникнаха група зяпачи. Един пожарникар пристъпи напред и започна да намотава въжето си, но то за беда докосна една лампа, която падна. В този момент Уна разбра какво става наоколо.

— Не! — прогърмя тя. — Той си е мой! Искам го!

Ужасен, човекът се обърна и излезе от вратата заедно с другите. Уна тръгна в същата посока. Нашето въже се затегна и ние инстинктивно отскочихме. Колоната беше изтръгната като пръчица и въжето се провлачи след нея. Чухме далечния вик на Алфред, все още здраво прегърнат. Уна мина през предната врата като танк. Последва могъщ трясък с дъжд от стена и дървен материал, а сред гъстия прахоляк се носеше ръмженето:

— Няма да го вземете! Той е мой!

Докато стигнем предните прозорци, Уна беше вече преодоляла всякакви препятствия. Виждахме чудесно как галопира надолу по пътя с няколко мили в час, влачейки след себе си, явно без никакво затруднение, около половин дузина полицаи и пожарникари, които упорито стискаха въжето.

Долу пазачът беше намерил достатъчно самообладание да затвори портите. Той самият потъна в храстите още докато тя не беше приближила. Но така или иначе вратите не значеха нищо за Уна, тя продължаваше да върви. Вярно, че малко залитна при удара, но после всичко се срина пред нея. Алфред размахваше ръце и крака, до нас отново долетя слаб вик за помощ. Цялото сборище от полицаи и пожарникари остана забъркано в плетеницата от въжета и стоманени решетки. Когато Уна изчезна от ползрението ни зад ъгъла, бяха останали само две тъмни фигури, които героично се бяха вкопчили във въжето след нея.

Долу се чу шум на мотори. Диксън им извика да почакаат. Спуснахме се по задните стълби и се метнахме на пожарникарската кола почти в движение. Спряхме за момент да отстраним остатъците от желязната ограда на входа и продължихме преследването. След четвърт миля следите водеха надолу по стръмен и тесен път. Изоставихме колите и тръгнахме пеша. На дъното течеше река и над нея имаше малък мост за каруци. Явно нищо от рода на Уна не е влизало в сметките на неговите строители. Когато пристигнахме, централната част на моста я нямаше и един пожарникар помагаше на прогизнал до кости полицай да изнесе на брега Алфред.

— Къде е тя? — попита възбудено Диксън.

Пожарникарят го погледна мълчаливо и посочи към средата на реката.

— Кран! Веднага изпратете някой за кран! — извика Диксън. Но всички бяха заети с това да изпразнят Алфред от водата, която беше нагълтал.

Тази случка завинаги промени онзи дух на сърдечност, който съществуваше между Алфред и безсловесните приятели. В последвалата бъркотия от обвинения, контраобвинения, взаимни обвинения и най-разнообразни граждански и военни съдебни операции аз ще фигурирам само като свидетел. Но Алфред, който ще се появи в няколко роли, заяви, че когато обвиненията в... е, има цял списък, когато те се разрешат, непременно ще смени професията си, защото му е невъзможно да погледне в очите каквото и да е животно без вътрешно предубеждение. А това явно ще пречи на върнатата му оценка.

Публикувано в списание „Наука и техника за младежта“, брой
1/1986 г.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.